

Maakuntahallitus 25.1.2021
Maakuntajohtaja Kari Häkämies

§ 3 Ajankohtaiset asiat

Parlamentaarinen työryhmä ei esitä monialaisia maakuntia

Aluehallinnon ja monialaisten maakuntien parlamentaarinen selvitys on valmistunut. Työryhmä esittää, että sote-uudistuksessa muodostettaville hyvinvointialueille siirretään kuntien nykyiset ympäristöterveydenhuollon tehtävät 1.1.2026 alkaen. Työryhmä ei esitä siirrettäväksi maakunnan liittojen tehtäviä eikä valtion aluehallinnon tehtäviä. Selvityksen mukaan valtioneuvoston tulisi harkita hyvinvointialueiden tehtävien laajentamisen jatkotarkastelua maakunnan liittojen nykyisin hoitamiin tehtäviin ja mahdollisesti muihin alueiden kehittämisen kannalta merkittäviin tehtäviin toimintaympäristön muuttuessa ja hyvinvointialueen toiminnan vakiintuessa.

Selvityksessä tunnistettiin kolme tulevaisuuden skenaariota. Hyvinvointialue-skenaariossa itsehallinnollisille alueille siirrettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien lisäksi kuntien ympäristöterveydenhuolto. Sote- ja aluekehittämismaakunta -skenaariossa siirrettäisiin edellä mainittujen lisäksi maakuntien liittojen lakisääteiset tehtävät ja alueellinen edunvalvonta sekä valtion julkisen henkilöliikenteen järjestämistehtävät. Monialainen maakunta -skenaariossa siirrettävänä on laajimmillaan kaikki tarkastelussa mukana olleet tehtävät, edellisten lisäksi myös laajasti valtion aluehallinnon tehtäviä.

Valtioneuvosto asetti aluehallinnon ja monialaisten maakuntien selvitystyön ja sille parlamentaarisen ohjausryhmän 11.6.2020. Selvitystyön toimikausi kesti vuoden loppuun. Tarkoitus on ollut hallitusohjelman mukaisesti selvittää, mitä tehtäviä kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta voitaisiin siirtää sote-uudistuksessa muodostettaville itsehallinnollisille alueille. Lopullisen päätöksen asiasta tekee maan hallitus. Parlamentaarisen ohjausryhmän puheenjohtajana on toiminut kansanedustaja Aki Lindén (sd). Keskustan eduskuntaryhmän jäsenet jättivät selvitykseen eriävän mielipiteen, jonka mukaan Keskusta kannattaa laajaa aluekehittämismaakuntaa.

Lisätietoja: maakuntajohtaja Kari Häkämies, puh. 044 201 3204

Koronakriisi iski pahimmin Turun seudun yritysten liikevaihtoon

Koronakriisi on iskenyt Varsinais-Suomessa pahimmin Turun seudun ja Turunmaan yrityksiin, samalla kun Vakka-Suomessa liikevaihto on ollut reippaassa kasvussa. Vahvimmin pandemian aikana ovat pärjänneet kauppa ja ICT-ala. Matkailu ja muut palvelut ovat pahimmin kärsineiden joukossa.

Koronakriisi on iskenyt Varsinais-Suomessa pahimmin Turun seudun yrityksiin. Vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä yritysten liikevaihto Turun seudulla putosi 6,9 % edellisvuotisesta, kun se koko maakunnassa laski 4,8 %. Myös Turunmaalla yritysten liikevaihto putosi selvästi, mutta Loimaan ja Salon seuduilla liikevaihto pysyi muuttumattomana ja Vakka-Suomessa yritysten liikevaihto kasvoi yli 7 %.

Kauppa oli seurattavista toimialoista ainoa, joka onnistui kasvattamaan liikevaihtoa viime vuoden heinäsyyskuussa. Kaupan liikevaihdon kasvu näyttää jopa nopeutuneen hieman pandemian aikana, mitä selittänee vähittäiskaupan kasvanut kysyntä. Myös ICT-alan liikevaihto on vahvassa kasvussa, mutta heinäkuulle osunut hyvin alhainen liikevaihtokirjaus pudotti koko kvartaalin miinukselle.

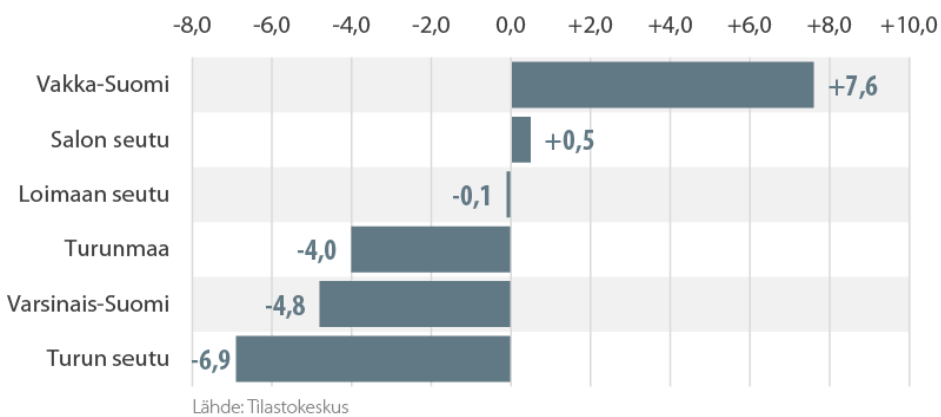

Selvästi pahimmin koronaviruksen on verottanut liikevaihdon kehitystä matkailuun liittyvillä aloilla, joiden liikevaihto oli heinä–syyskuussa 18 % edellisvuotista alempi. Myös muilla palvelualoilla ja rakentamisessa liikevaihto on pudonnut merkittävästi. Teollisuudessa kuva on kaksijakoinen. Teollisuudessa kokonaisuudessaan liikevaihdon lasku oli kolmannella neljänneksellä palvelualojakin nopeampaa, mutta valmistavassa teknologiateollisuudessa liikevaihdon pudotus oli vain keskimääräisellä tasolla.

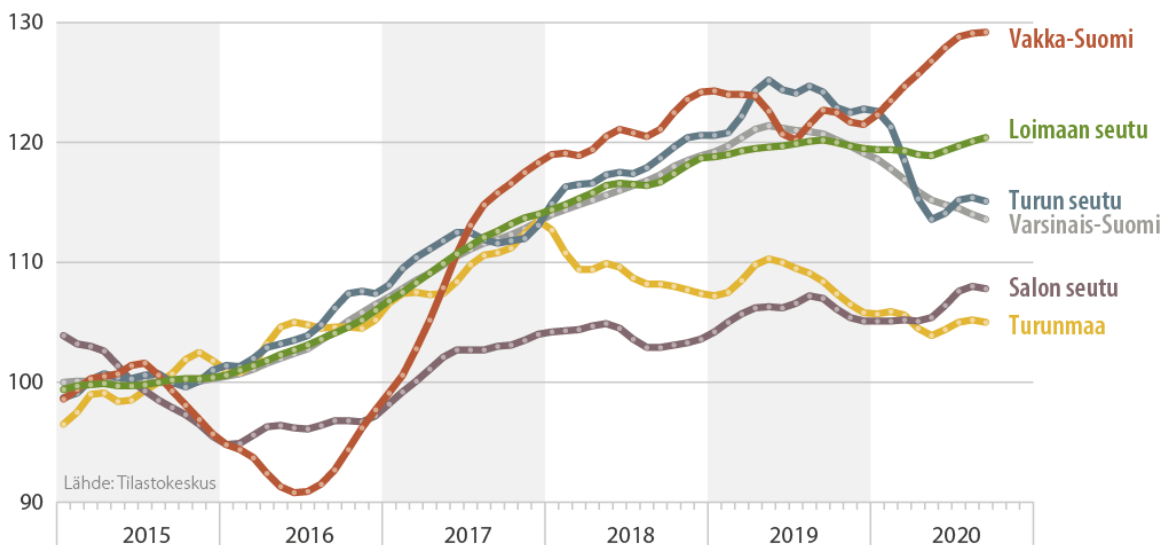
Varsinais-Suomen liitossa seurataan yritysten suhdannekehitystä kahdesti vuodessa. Seuranta perustuu työ- ja elinkeinoministeriön kautta saataviin päätoimialojen suhdannetietoihin sekä Varsinais-Suomen liiton hankkimiin täydentäviin tietoihin valmistavan teknologiateollisuudesta, liike-elämän palveluluista sekä matkailu- ja ICT-aloilta. Seuraava tilannekatsaus tehdään elokuussa 2021, jolloin tarkastellaan yritysten liikevaihdon kehitystä keväälle 2021 saakka.

Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294

Yritysten liikevaihdon vuosimuutos (Q3/2020, %)

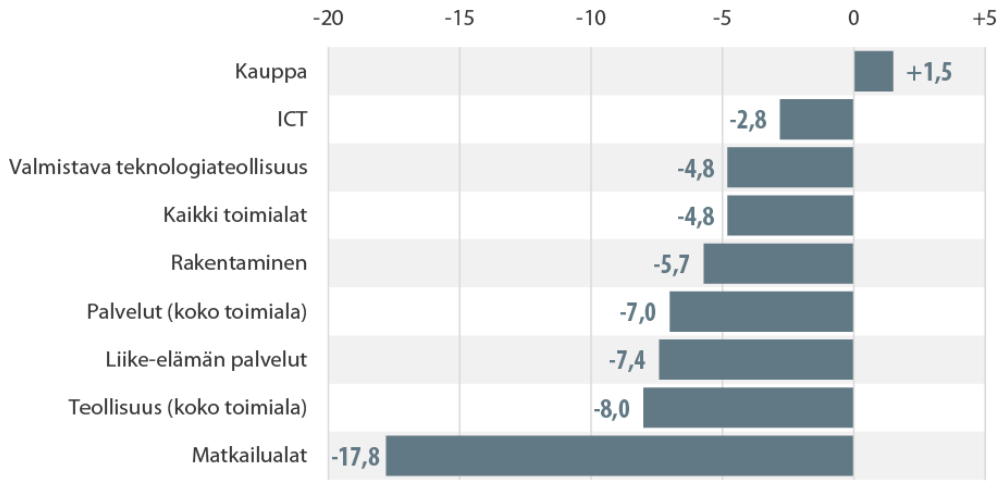

Yritysten liikevaihdon kehitys seutukunnittain (trendisarja, 2015=100)

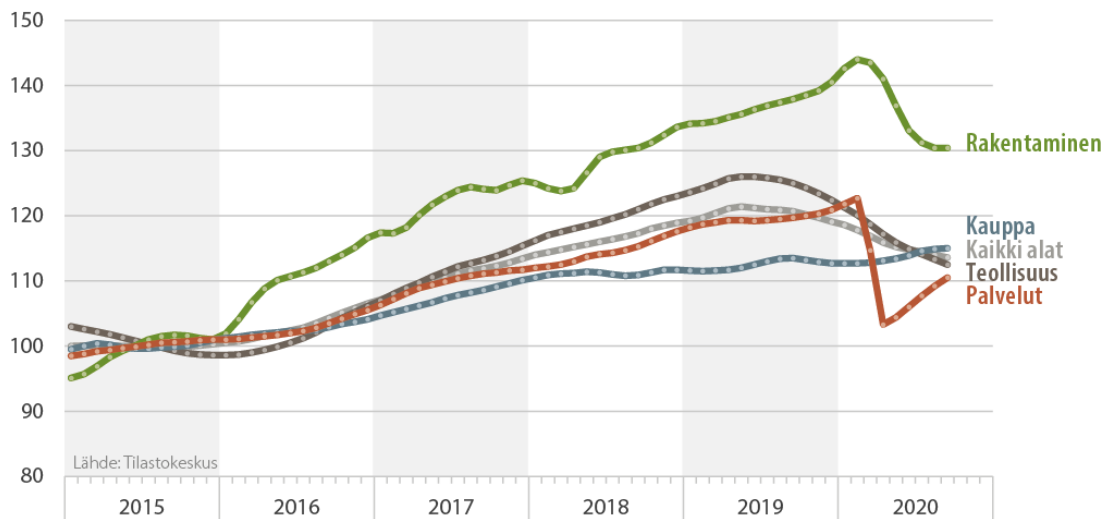

Varsinais-Suomen yritysten liikevaihdon vuosimuutos (Q3/2020, %)

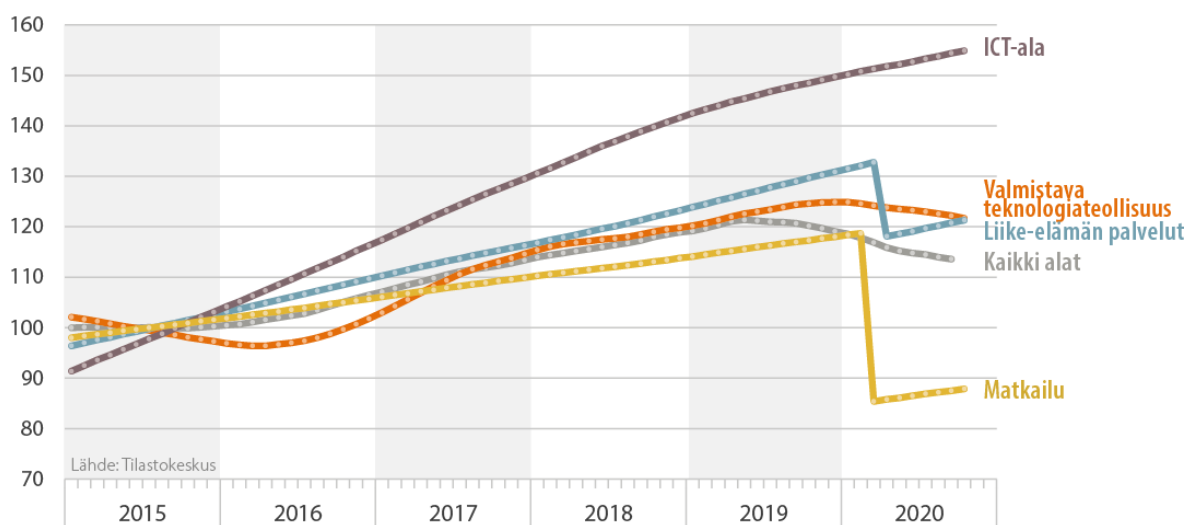
Lähde: Tilastokeskus

Varsinais-Suomen yritysten liikevaihdon kehitys (trendisarja, 2015=100)

Lähde: Tilastokeskus

Varsinais-Suomen yritysten liikevaihdon kehitys (trendisarja, 2015=100)

Lähde: Tilastokeskus

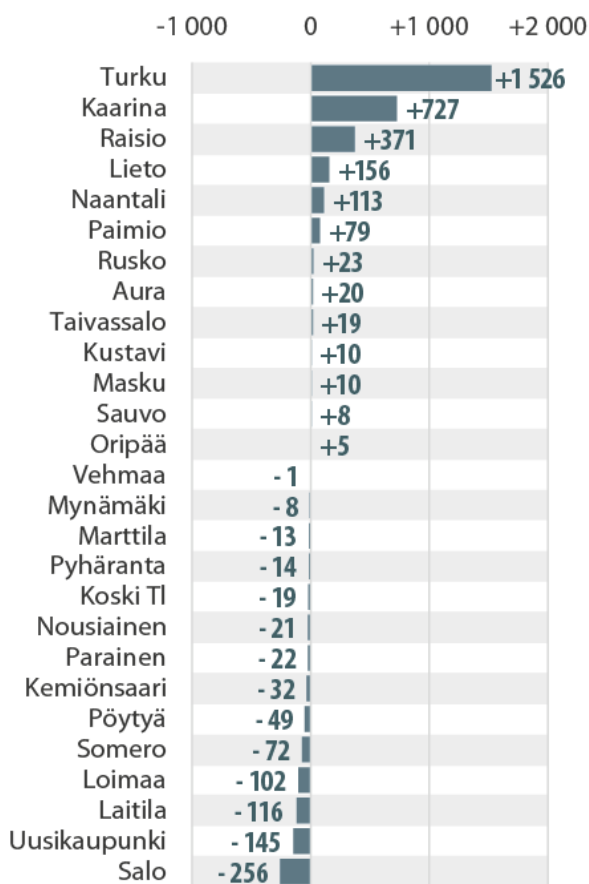
Koronavuosi kasvatti Turun kehyskuntia

Varsinais-Suomen kunnista asukasluku kasvoi vuonna 2020 eniten Turun kaupungissa. Turun väestönkasvu kuitenkin hidastui hieman, sillä vuonna 2019 Turun asukasluku kasvoi noin sadalla henkilöllä verrattuna vuoteen 2020. Sen sijaan Turun naapurikunnissa koronavuosi kasvatti väestönkasvua selvästi. Erityisesti Kaarinassa väestö kasvoi vauhdikkaasti, ja Kaarinan väestö kasvoikin 10. nopeimmin koko maassa. Myös Raisiossa väestönkasvu ponnahti selvästi ylöspäin, sillä vuonna 2019 Raision väestönmuutos oli vielä miinuksella. Eniten väestö väheni Salossa, jossa väestön väheneminen kuitenkin lähes puolittui vuodesta 2019.

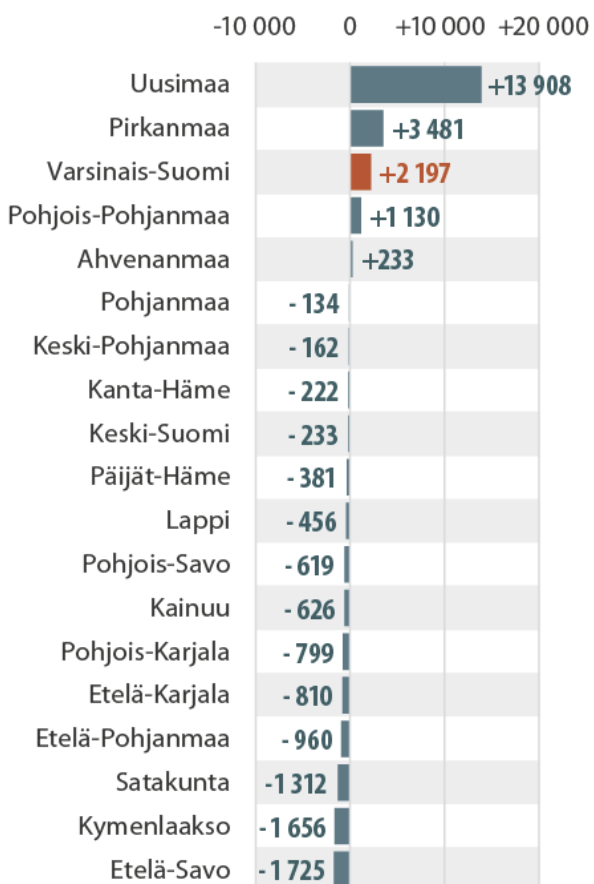
Maakunnittain tarkasteltuna väestönmuutoksessa ei tapahtunut suuria muutoksia. Varsinais-Suomen väestönkasvu oli maan kolmanneksi nopeinta, ja sekä Varsinais-Suomen että Pirkanmaan väestönkasvu nopeutui koronavuoden aikana. Uudellamaalla väestönkasvu sen sijaan hidastui selvästi. Uudenmaan väestönkasvun muutokset johtuivat ennen kaikkea pääkaupunkiseudun suurten kaupunkien väestönkasvun huomattavasta pudotuksesta. Varsinais-Suomesta nopeimmin kasvaneiden kuntien listalle pääsi Turun lisäksi Kaarina ja Raisio.

Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294

Väestömuutos vuonna 2020 (ennakkotieto)

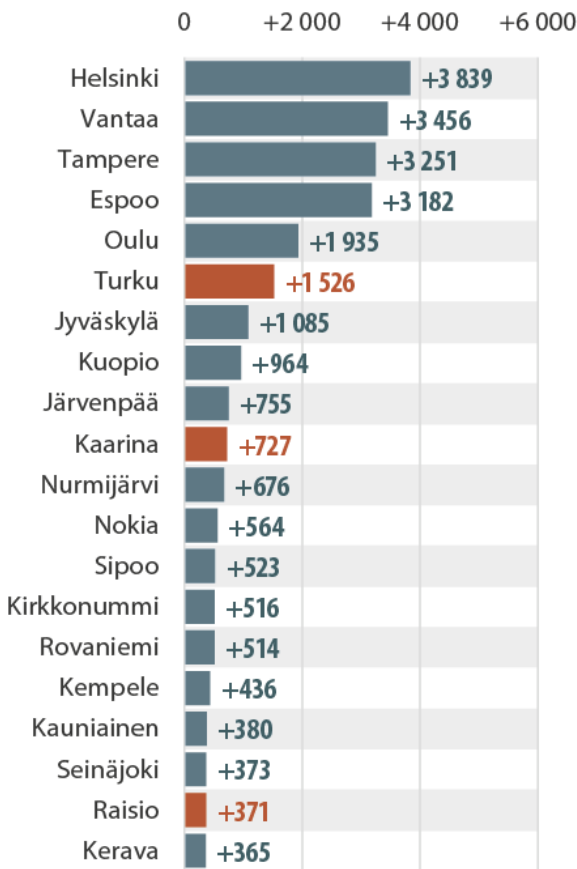
Väestömuutos vuonna 2020 (ennakkotieto)

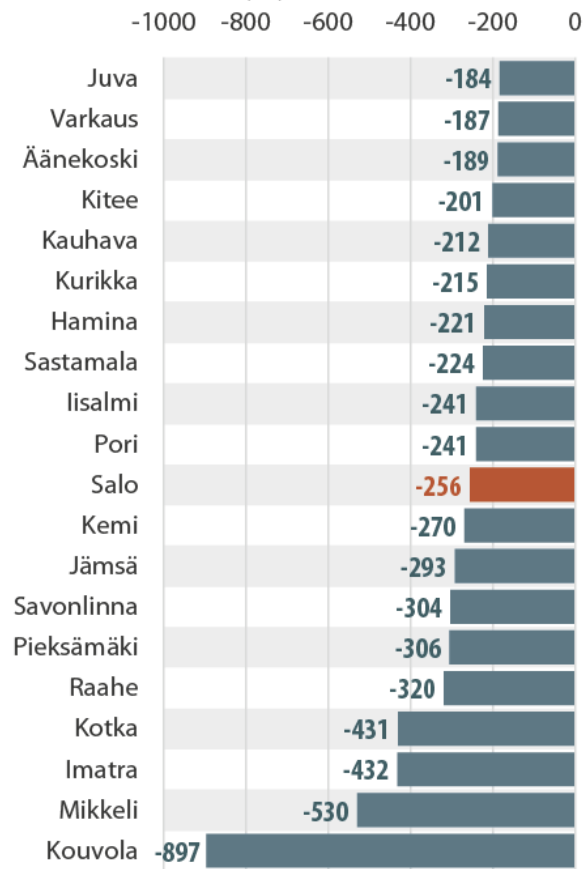
Väestömuutos vuonna 2020

(20 eniten kasvanutta kuntaa, ennakkotieto)

Väestömuutos vuonna 2020

(20 eniten pienentyntä kuntaa, ennakkotieto)

ReactEU-varojen jako ja sisältö

Työ- ja elinkeinoministeriö on 21.12.2020 pyytänyt maakuntia laatimaan/päivittämään maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman (TOPSU) ja siihen liittyvän ”Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020” -rakennerahasto-ohjelman rahoitussuunnitelman vuosille 2021-2022. Keskeinen peruste TOPSU:n päivitykseen on se, että koronakriisin myötä EU:n kautta alueille tuleva lisärahoitus (ReactEU) nykyiseen rakennerahasto-ohjelmaan, tulee jakoon nykyisten rakennerahastoinstrumenttien kautta. Toimeenpanosuunnitelman hyväksyy maakunnan yhteistyöryhmä MYR kokouksessaan 1.3.2021.

ReactEU-rahoitus on osa koronapandemian myötä rakennettua laajaa elpymis- ja tukipakettia ja sillä pyritään nimenomaan nopeisiin, lähivuosille kohdennettuihin toimiin taantuman torjumiseksi. ReactEU-varoilla tuetaan alueita koronakriisin aiheuttamisen vahinkojen korjaamisessa. Rahoituksella luodaan pohja myös talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle.

Suomeen ohjautuu ReactEU-rahoitusta yhteensä n. 255 milj. euroa sisältäen myös valtion kansallisen vastinrahoituksen. Rahoitus on TEM:n mukaan jaettu siten, että koronan vaikutukset on huomioitu eri mittarien kaut-

ta. Jaossa on käytetty kriteereinä aluetalouden perusmittareita, koronaresilienssiä sekä koronan vaikutuksia alueelle. Seuraavassa taulukossa on kuvattu rahoituksen jakautuminen rahastoittain ja maakunnittain.

TEM:n kirjeen mukaan Varsinais-Suomeen kohdistuu ReactEU-varoja n 14,5 milj. €, jotka jakautuvat Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) kesken suhteessa 70 % / 30 %. EAKR-varoja on maakuntaan tulossa n. 5,8 milj. € ja ESR-varoja n. 2,5 milj. € ja valtion vastinrahoitusta 6,2 M€. Neuvottelut erityisesti EAKR-rahoituksen jakautumisesta Varsinais-Suomen liiton ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa ovat käynnissä. ESR-rahoitus kohdentuu kokonaisuudessaan ELY-keskukselle.

Pääosa rahoituksesta jaetaan kevään 2021 aikana normaalien hakumenettelyjen kautta alueen yrityksille ja muille toimijoille kohtuullisen nopealla aikataululla. Rahoituksella tuettujen hankkeiden tulee päättyä viimeistään 31.8.2023 mennessä.

Lisätietoja: aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio, puh. 040 5063715

Vuoden 2021 kulmaluvut maakunnittain (maakuntien liitot ja ELY-keskukset)	EAKR-kulmaluku 2021 (70 %)	ESR-kulmaluku 2021 (30 %)	Valtio yhteensä 2021	YHTEENSÄ
YHTEENSÄ	102,142	43,776	109,439	255,357
Pohjois-Pohjanmaa	11,757	5,039	12,597	29,393
Kainuu	3,099	1,328	3,320	7,747
Keski-Pohjanmaa	2,133	0,914	2,285	5,332
Lappi	7,455	3,195	7,988	18,638
Pohjois-Suomi yhteensä	24,444	10,476	26,190	61,110
Etelä-Savo	6,191	2,653	6,633	15,477
Pohjois-Karjala	6,619	2,837	7,092	16,548
Pohjois-Savo	8,656	3,710	9,275	21,641
Itä-Suomi yhteensä	21,466	9,200	23,000	53,666
Keski-Suomi	5,371	2,302	5,755	13,428
Etelä-Pohjanmaa	3,481	1,492	3,730	8,703
Pirkanmaa	6,751	2,893	7,233	16,877
Pohjanmaa	2,408	1,032	2,580	6,020
Satakunta	3,835	1,644	4,109	9,588
Länsi-Suomi yhteensä	21,846	9,363	23,407	54,616
Päijät-Häme	3,757	1,610	4,025	9,392
Kanta-Häme	2,527	1,083	2,708	6,318
Etelä-Karjala	2,398	1,028	2,570	5,996
Kymenlaakso	2,947	1,263	3,158	7,368
Uusimaa	16,971	7,273	18,183	42,427
Varsinais-Suomi	5,786	2,480	6,200	14,466
Etelä-Suomi yhteensä	34,386	14,737	36,842	85,965

Varsinais-Suomen matkailuelinkeinon kehittämisen tiekartta valmistumassa

Varsinais-Suomen matkailuelinkeinon kehittämisen tiekarttaa vuosille 2021-2027 – Yhdessä kestävä kasvua ja osaamista 2.0 on valmisteltu seuraavalle seitsemälle vuodelle. Työ on nyt valmistumassa ja se on nähtävillä Varsinais-Suomen liiton nettisivuilla www.varsinais-suomi.fi sekä www.kumppanuusfoorumi.fi. Varsinais-Suomen matkailuelinkeinon kehittämisen tiekartta ohjaa maakunnan matkailun kehittämistä määrittämällä kehittämisen lähtökohdat ja painopistealueet. Tiekarttatyön toteutuksesta on vastannut Flowhouse Oy ja se on koottu laajapohjaisessa yhteistyössä matkailuelinkeinon, tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden ja muiden matkailutoimijoiden kanssa maakunnallisen matkailufoorumiverkoston puitteissa.

Lisätietoja: erikoissuunnittelija Esa Höglom, puh. 040 776 0310

CIVITAS ECCENTRIC – päättyneen hankkeen tulokset

Nelivuotinen CIVITAS ECCENTRIC -hanke päättyi 31.11.2020. Hanke oli Horisontti 2020 -ohjelmasta rahoituksen saanut hanke, jossa Suomesta pääpartnerina oli Turun kaupunki. Hankkeessa olivat mukana München, Madrid, Tukholma ja Ruse. Paikallisina yhteistyökumppaneina toimivat Varsinais-Suomen liitto, Turun ammattikorkeakoulu, Western Systems Oy, Turun Kaupunkiliikenne Oy ja Gasum Oy.

Varsinais-Suomen liiton toimenpiteet hankkeessa liittyivät osallisuuden lisäämiseen seudullisessa liikennejärjestelmätyössä. Hankkeen aikana Varsinais-Suomen liitto toteutti [selvityksen Vuorovaikutteisista osallistavista menetelmistä liikennejärjestelmä- ja liikennesuunnittelussa](#), [Turun seudun liityntäpysäköintisuunnitelman](#), joka laadittiin vuorovaikutteisilla menetelmillä, Turun ydinkaupunkiseudun liikenneympäristökyselyt vuosina [2017](#) ja [2019](#) sekä lanseerasi [Kulje.fi](#)-sivuston, josta löytää tietoa Turun seudun liikennejärjestelmätyöstä ja siihen liittyvistä asioista.

Toimenpiteiden avulla alueellista liikennejärjestelmätyötä on tuotu asukkaille tutummaksi ja liikennejärjestelmätyöhön on saatu mukaan asukkaiden näkemyksiä. Turun ydinkaupunkiseudun liikenneympäristökyselyä on tarkoitettu kehittämään ja laajentamaan edelleen ja Kulje.fi sivuja kehitetään edelleen käyttäjäystävällisemmäksi.

Lisätietoja: kestävän liikkumisen asiantuntija Marja Tommola puh. 040 832 8515 sekä liikennejärjestelmätyön erikoissuunnittelija Noora Mäki-Arvela puh. 040 583 0717